

iskustvo, što ga konačno stiče i svaka katolička duša u hrvanju sa sobom, sa svijetom i neprijateljem uz pomoć milosti, daju taku sigurnost i stalnost u uputama i vodstvu duša, da ne će biti nikoga, tko ne bi u Crkvi mogao naći potpuno riješenje svih, pa neznam i kako zakučastih problema duhovnog života.

Zato je ovo djelo više nego »dictionnaire«: ono je uistinu putokaz, vodič, učitelj u duhovnom životu ne samo onima, koji hoće da žive duhovnim životom, nego i onima, koji treba druge da vode! Evo nekoliko primjera:

»*Abandon*«. Govori o pravom i onda o krivom potpunom predavanju u volju Božju. Polazi tu od prvih stvari: od značenja riječi i naravi samoga predavanja do vrhunca i plodova njegovih. Prelazi na krivo predanje, tumači isto i razvija povijest njegovu. Sve dakako temelji na katoličkoj nauci, te ne propušta, da daje praktične upute.

»*Abstinence*«. Iznosi značenje i razvoj kod pogana, Židova, u kršćanstvu, kod raznih sekta i krivovjerja. Iznosi protivničke napadaje, suzbija ih i pokazuje vrijednost abstinencije kao i motive njezine. Sve u strogo crkvenom duhu, a na podlozi naučavanja sv. Tome Akvinca. Tumač obuhvata dvadeset stupaca u 4°.

Isto tako temeljno tumači sve drugo, kao »*Abus de la grace*«, »*augmentum virtutis*« (na 30 stupaca), da završi sa vrlo praktičnim: »*Conclusion pour la vie spirituelle*«. Kao što autori obrađuju vrlo temeljno pojedine pojmove i probleme, isto tako rade, kada govore o crkvenim piscima, o piscima duhovnog života i o svecima.

Da se može u tako silnom radu potkrasti i po koja omaška, to ne će nikoga smutiti; ali te su minimalne, i ne mogu se nikako uzeti u obzir.

Za vrlo solidnu obradbu jamče već i imena izdavača: P. Marcel Viller, S. I., bivši profesor na orijentalnom institutu u Rimu, profesor je na skolastikatu u Enghien-u; M. Cavallera, profesor na katoličkom institutu u Toulouse, direktor je revije »*Asctique et Mystique*«; konačno P. Guibert, profesor je askeze i mistike na Gregorijani u Rimu.

Na pitanje dakle, koje sam si stavio na početku: je li moguće ovaj golemi zadatak riješiti i ispuniti u jednom dictionnaire-u, moram odgovoriti, da jest moguće i da je u ovom slučaju vrlo dobro i sretno riješen.

Meni se čini, da bi ovaj dictionnaire morao biti u rukama svakoga, koji se iole bavi duhovnim životom, a pogotovo onoga, koji druge mora da upućuje i vodi. Zato ga toplo preporučam svakome u toliko i više, što mu cijena nije velika.

A. Wolf.

1. Dr. Andrija Živković: *Eugenika i moral*. Zagreb 1933., 8°, str. VIII/80. Cijena 25 D.

2. »*Sursum Corda*«, Molitve i pobožnosti, što ih zajednički vrše pitomci dječaćkog sjemeništa u Zagrebu. Zagreb, 1933. XVI/302 str.

3. *Euharistijski kongres i njegova priredba*. Izdao permanentni odbor euh. kongresa u Jugoslaviji. Zagreb 1933, str. 48. Cijena din. 8.

1. Daleko od toga, da prihvati, preporučiti ili odobri sve ono, što su pojedini eugeničari iznijeli kao svoje mišljenje, smatra dr. Živković eugeniku kao takovu i korisnom i potrebnom. I s pravom. Jer eugenika, kao nauka o rasnoj higijeni ili o poboljšanju rase, nije, sama u sebi, ogranak ili rezultat materijalističkog gledanja na svijet. Tako su je shvaćali samo pojedinci. Katolička moralika treba da ispita rezultate moderne eugenike. Tu joj dužnost naročito nameće enciklika »Casti connubii«. Dr. Živković sustavno i kritički ispituje ove rezultate i dolazi do zaključka, da Crkva ne odbija eugenike, nego joj priznaje plemenitu svrhu i hvali njezino glavno nastojanje, koje je u suglasju sa zdravim razumom. Crkva osuđuje zahvat u materinjoj utrobi na štetu djeteta. Nikome se iz eugeničkih razloga ne smije braniti ženidba, ako je inače za nju sposoban. Nitko se sam od svoje volje ne smije dati sterilizovati, a ni država nema prava da uvede prisilnu sterilizaciju iz eugeničkih razloga. Ovo je stav katoličke moralke prema zastupnicima današnje eugenike. Pođe li moderna eugenika tim putevima, moći će se održati, dok bi njezina materijalistička orijentacija bila nauka za smrt i propast, a ne za život i napredak čovječanstva. To je rezultat ispitivanja dr. Živkovića. Već se iz ovoga vidi, od kolike je važnosti ova knjiga za dušobrižnički kler, koji stoji u neposrednom kontaktu sa životom, pa je stoga posebice preporučujem.

2. Pod natpisom je »Sursum corda« ravnateljstvo nadbiskupskog dječaćkog sjemeništa u Zagrebu izdalo lijepo opremljeni molitveni priručnik za pitomce nadbiskupskog dječaćkog sjemeništa. Ovaj priručnik sadržaje molitve i upute za duhovni život seminarista. U svojoj je cjelini ovaj priručnik veoma uspio i potpuno postigao svrhu, za kojom je išao. Posebice bih istaknuo, da se sasvim očito razabire nastojanje, kako bi se duhovni život pitomaca od početka i potpuno prodahnulo liturgijskim duhom. To je od neprocjenjive važnosti nesamo za lični duhovni život pitomaca, nego i za njihovu orijentaciju kao budućih svećenika, koji će imati da bude liturgijski duh u vjernicima i da vode liturgijsku obnovu u našem narodu. Jer ako i jest liturgijska obnova »moderna«, ona ipak nije samo »moda«, koja danas jest, a sutra već pripada prošlosti. Nasuprot: liturgijskoj obnovi pripada budućnost, i to ljepša religijska budućnost vjernoga puka. S ovim mi se priručnikom čini kao da je napuštanje sentimentalno-individualističke pobožnosti kod liturgijskih funkcija stupilo u konačnu fazu u našim krajevima. Jer evo: nesamo da je misna i pričesna pobožnost liturgijski inspirirana, nego se jaka liturgijska nota zapaža i u jutarnjoj i večernjoj molitvi, kao u prigodnim zajedničkim molitvama tijekom godine. Sveta je misa uvrštena na str. 21—39. Velika je stvar, da je uvrštena samo sv. misa, bez ikakvih drugih sentimentalno-individualističkih pobožnosti. Pričesna se pobožnost nalazi u dodatku na str. 220—147. U drugom bi izdanju bilo dobro i praktično pričesnu pobožnost i prostorno sjediti pa je poput misne, udesiti sasvim liturgijski, a onda dodati ovu sadašnju pričesnu pobožnost, osobito za one, koji se možda izuzetno pričešćuju izvan svete mise. Nadalje bi jutarnja (i večernja) molitva postala kraćom i još podesnijom za zajedničko molenje, a i stilski više jednostavnom, kad se njezin »liturgijski« dio ne bi ispreplitao s mnoštvom drugih molit-

tava. Mislim, da je dobro učinjeno, što su kod svete ispovijedi izostavljene one dvije molitve prije ispovijedi pred svećenikom, pa je uvrštena samo kratka uvodna formula, jer su one dvije molitve počesto samo puka formalnost, bez naročite subjektivne važnosti. Kod ispitivanja je savjesti na str. 69. s pravom istaknuto pitanje o smrtnom grijehu. U toj bi rečenici bilo dobro dodati: možda. Zatim bi bilo vrlo korisno i u samom obrascu ispitivanja savjesti na str. 67—69. i 212—214. posebnim načinom i sasvim konkretno istaći, koji su to teški grijesi, na koje treba pokornik ponajpače da skrene svoju pažnju.

3. Permanentni odbor euh. kongresa u Jugoslaviji, kome je na čelu biskup krčki dr. Srebrnić, izdao je priručnik o priredbi euharistijskih kongresa. Na svakom euharistijskom kongresu dolaze do izražaja tri momenta, koji se stapaju u službi iste svrhe: duhovni, naučni i tehnični. Prvi otvara duše Isusu, drugi širi znanje o Isusu, treći ga slavi vanjskom ljepotom i vanjskim radom. Ovaj priručnik opširno razlaže sva ova tri momenta, na osnovu iskustava, stečenih prigodom dosad održavanih euharistijskih kongresa u Jugoslaviji. Sve su te upute u jednu ruku prožete dubokom ljubavlju i zanosom prema presvetoj Euharistiji, a u drugu ruku veoma stvarne i praktične. Stoga se ova knjižica sama od sebe preporučuje svima, koji priređuju ili sudjeluju u priredbi euharistijskog kongresa u kojem mu drago opsegu, od najmanjih do najveličanstvenijih.

Dr. Dragutin Kniewald.

Acta academiae velehradensis, annus XII, fasc. 1—2, Olomucii 1932., 8°, str. 104; eduntur annuatim in 4 fasciculis, subnotatio pro anno 35 Kč, pro externis 1,50 Dol. Sumptibus Academiae velehradensis.

Velehradská je Akademija do sada učinila mnogo za stvar zblíženja ili, ako hoćete, i sjedinjenja istočne i zapadne crkve. Taj se rad razvijao pod vodstvom spretnih i zauzetih ljudi ne samo našega slavenskog roda, nego i onih između neslavenskih narodnosti. On je danas zauzeo kuć i kamo jače dimenzije, nego u vrijeme trideset godina unazad. Na mjestu je toga radi bilo, da se opet privedu u život »Acta academiae velehradensis«. Godine 1905. su izašle »Slavorum litterae theologicae« i izlazile 6 godina. Kao VII. svezak izašla su god. 1911. »Acta academiae velehradensis«; ali osim prve godine nekako su kasnije slabo prolazila. Dotjeralo se ipak do XI. sveska, koji je obuhvatao godine 1920—1922. Onda su prestala izlaziti kroz punih 10 godina. Izdano je kroz to vrijeme 5 sveska »Acta conventus« i 12 svezaka raznih djela, koja zasijecaju u ovaj posao.

Mnogo veći i važniji je od tog djelovanja onaj upliv, zanimanje i rad, što je potaknut samim kongresima, koji su pitanje zblíženja istočne i zapadne crkve izbacili u središte interesa savremenog katolicizma. Tome, eto, probuđenom i razvijenom interesu imaju ponovno uskrisena »Acta« da posvete još jaču i veću pažnju. Zadaća im je: »referre de actis et factis, adiuvare agenda et facienda omnia eorum, qui labores suos consecrarunt unitati Ecclesiarum«. Ljudima, koji na tom polju rade potrebno je, da se zblíže i upoznaju, te da se međusobno podupiru na